

Meri M. Dalton i Lora R. Linder

AMERIČKE HUMORISTIČKE SERIJE 2010-IH

Prva polovina 2010-ih u Americi bila je obeležena teskobom, kako na domaćem, tako i međunarodnom planu. Svet se i dalje oporavljao od ekonomskе krize sa kraja prethodne decenije. Širenje radikalnog islamizma i neprekidni globalni rat protiv terorizma bio je u fokusu strane političke scene. Širenje nestabilnosti na Bliskom istoku, koje je počelo 2010. godine i poznato je kao Arapsko proleće, dovelo je do promene vlasti u više zemalja pošto su se protesti i pobune širili celim regionom. Eksplozija i potapanja naftne platforme Britiš petroleuma u Meksičkom zalivu doveli su 2010. do najveće ekološke katastrofe u američkoj istoriji. Nastavila je da jača politička podela između republikanaca i demokrata. Kongres je 2010. doneo novi zakon o zaštiti pacijenata, najbitniji zakon o zdravstvenoj zaštiti još od 1965. Barak Obama je izabran za drugi mandat 2012. godine, osvojivši većinu glasova i glasača i elektora, ali su do sredine te decenije jačale tenzije na rasnoj osnovi, nakon serije ubistava crnaca od strane policije.

Burna vremena kojima svedočimo širom sveta reflektuju i prevrati koje doživljavaju akteri televizijske umetnosti i industrije – scenaristi, režiseri, programeri, producenti, oglašivači, gledaoci, rukovodioci, inovatori i pronalazači – na koje utiču ove ubrzane promene u digitalnom svetu. Menja se način na koji se producira sadržaj za televiziju i ono što čini taj sadržaj, kako se on konzumira i plača. Način na koji se povezujemo sa televizijom se takođe promenio i on nastavlja da se menja, iako na taj odnos, između ostalog, snažno utiču uzrast i društveno-ekonomski status svakog gledaoca. Na mnogo načina, međutim, humorističke serije – komedije situacije, sitkomi – preživljavaju, premošćujući jaz između starog i novog sistema. I dok su televizijske mreže i dalje dominantna platforma za sitkome u užem smislu, i ceo televizijski program, u širem, format sitkoma je dovoljno rastegljiv da dozvoljava lako prebacivanje sa jedne platforme za gledanje na drugu. Televizija se sve više gleda na ekranima i uređajima drugačijim od tradicionalnog televizora, a internet predstavlja talas budućnosti.

Sredinom 2010-ih, sitkomi su od pedeset najgledanijih emisija na televizijskim mrežama u udarnom terminu zauzimali 16–20% (između 2010. i 2015. godine), dok su od trideset najgledanijih emisija zauzimali 10–20%, sa uzlaznom putanjom. Emisije koje su uvek bile među trideset najgledanijih su dramske serije (posebno kriminalističkog karaktera), rijaliti programi, sitkomi, sportski programi i informativne emisije – u tom redosledu popularnosti. Sitkomi sa televizijskih kanala koji su do sada u ovoj deceniji prešli granicu trideset najgledanijih su Štreberi (*The Big Bang Theory*), *Kako sam upoznao vašu majku* (*How I Met Your Mother*), *Majk i Molí* (*Mike & Molly*), *Moderna porodica* (*Modern Family*), *Luda ekipa* (*The Crazy Ones*), *Milerovi* (*The Millers*), *Dva i po muškarca* (*Two and a Half Men*) i *Dve devojke bez*

*love (2 Broke Girls).*¹ Sve sem jedne (*Moderna porodica*) jesu u estetskom smislu konvencionalne serije koje prikazuju porodicu kao stub humorističnih situacija – širu porodicu, porodicu koju obrazuju prijatelji, porodicu na poslu, i mešavinu svih ovih kategorija. Ostali sitkomi koji se prikazuju na televizijskim mrežama, a vredni su pomena, su: *Simpsonovi (The Simpsons)*, dugovečna animirana serija o porodici koja parodira otprilike sve; *Mlađa (Younger)*, u kojoj četrdesetogodišnjakinja pokušava da se predstavi kao da ima dvadeset i šest godina; animirani porodični sitkom *Bobovi hamburgeri (Bob's Burgers)*; *Bruklin 99 (Brooklyn 99)*, otkačeni policijski sitkom (à la Barni Miler [*Barney Miller*]); Nova devojka (*New Girl*), u kojoj mlada idealistična žena živi sa tri muškarca; te *Crnkasti (Black-ish)*, serija o crnačkoj porodici iz više srednje klase koja pokušava da održi svoj afroamerički identitet u svetu koji većinom naseljavaju belci.

Među priznatim sitkomima koji ne dolaze sa televizijskih, već kablovskih mreža, u ovoj deceniji su *Lui (Louie)*, eksperimentalni sitkom donekle zasnovan na životu stend-ap komičara Luisa Si Keja; *Široki grad (Broad City)*, delimično fantastična predstava dve mlade žene u Njujorku; *Igra (The Game)*, rasno pomešani spin-of serije *Devojke (Girlfriends)* o profesionalnim igračima američkog fudbala i njihovim suprugama; *Ludnica u Klivlendu (Hot in Cleveland)*, serija o tri starije žene iz šou-biznisa koje se sele u Klivlend i počinju da žive sa devedesetogodišnjom kućevlasnicom Elkom, koju glumi Beti Vajt; *Uvek je sunčano u Filadelphi (It's Always Sunny in Philadelphia)*, o neprijatno sebičnim i grubim podvizima grupe ljudi koji zajedno drže bar; *Kuća za igru (Playing House)*, o dve žene koje se međusobno podržavaju nakon što jednu napusti suprug, a druga dobije dete; *Ti si moj porok (You're the Worst)*, serija koja se fokusira na toksičnu vezu samoživog pisca i samodestruktivne PR menadžerke; *Život Sare Silverman (The Sarah Silverman Program)*, o nezreloj slobodnoj ženi bez posla, i o njenim prijateljima; te *Mladi i gladni (Young and Hungry)*, serija o bogatašu koji angažuje blogerku za hranu kao svog ličnog kuvara. Serija *Sve po zakonu (Legit)* sa kanala FX, čiji je jedan od kreatora i glavnih glumaca australijski stend-ap komičar Džim Džefriz, postavlja nove standarde. Jedan od glavnih likova je muškarac sa vidljivim fizičkim deformitetima, koga serija predstavlja na kompleksan i iznijansiran način koji nije primetan kod sporednih likova ranijih sitkoma.

Sve veće prisustvo sitkoma na preplatničkim kanalima, kao što su, naročito HBO i Showtime, predstavlja važan element lepeze sitkoma tokom 2010-ih. Sitkomi sa Showtime-a se bave: psihiyatrom koji upada u krizu srednjih godina nakon što pacijent počini samoubistvo u njegovoj kancelariji (*Haf [Huff]*); majkom iz predgrađa koja diluje marihuanu (*Trava [Weeds]*); problematičnim piscem koji je alkoholičar i ženskarоš (*Kalifornikacija [Californication]*); domaćicom iz predgrađa sa poremećajem ličnosti (*Ujedinjene države Tare [United States of Tara]*); ženom, majkom, srednjoškolskom profesorkom koja se bori sa terminalnim stadijumom raka (*Na slovo, na slovo R [The Big C]*); te medicinskom sestrom sa urgentnog odeljenja koja se drogira lekovima na recept (*Sestra Džeki [Nurse Jackie]*).

¹ Zanimljivo je to se što serije *Kako sam upoznao vašu majku i Dva i po muškarca* završavaju početkom decenije, nakon više od desetogodišnjeg prikazivanja. *Milerovi* su otkazani nakon dve sezone, a *Luda ekipa* nakon jedne.

HBO je kreirao još više sitkoma nego Showtime, uključujući serije o: poznatoj ličnosti koja igra samog sebe kao društveno neprilagođenog namčora koji izaziva gađenje (*Bez oduševljavanja, molim* [*Curb Your Enthusiasm*]); filmskoj zvezdi, njegovim prijateljima i agentu (*Svita* [*Entourage*])); statistima na snimanju filmova (*Statisti* [*Extras*])); piscu sa spisateljskom blokadom koji postaje detektiv-amater (*Dosadno na smrt* [*Bored to Death*])); srednjoškolskom treneru koji postaje žigolo (*Obdaren* [*Hung*])); propalom profesionalnom igraču bejzbola koji postaje trener ekipe iz malog grada (*Na istok i dole* [*Eastbound and Down*])); ženi koja doživljava nervni slom i traži alternativni put kroz život (*Prosvetljena* [*Enlightened*])); grupi gej prijatelja (*Muvanje* [*Looking*])); starijoj glumici iz sitkoma koja pokušava da se vrati u šou-biznis (*Ponovo slavna* [*The Comeback*])); grupi dvadesetogodišnjakinja koje žive u Nju-jorku (*Devojke* [*Girls*])); samoživoj i neinformisanoj potpredsednici Sjedinjenih Američkih Država (*Potpredsednica* [*Veep*])); zaposlenima i pacijentima ustanove za rehabilitaciju (*Idemo dalje* [*Getting On*])); šestorici mladića koji otvaraju start-ap firmu (*Silicijumska dolina* [*Silicon Valley*])); te o bračnom paru, ženinoj sestri i muževljevom najboljem prijatelju (*Zajedništvo* [*Togetherness*]).

Internet platforme kao što su Netflix, Amazon i Hulu su takođe počele da produciranju originalan i provokativan sadržaj, uključujući sitkome koji liče na one sa televizijskih mreža, ali se na više nivoa i razlikuju od njih. Što se tiče Netfliksa, dostupne su serije kao što su: *Ometeni u razvoju* (*Arrested Development*), o bogatoj i disfunkcionalnoj porodici, koju je ova platforma obnovila 2014. nakon što je Foks prestao da je snima 2006. godine; *Bodžek Horsmen* (*BoJack Horseman*), animirana serija o konju, propalom glumcu sitkoma koji pokušava da ponovo pokrene svoju karijeru; *Nesalomiva Kimi Šmit* (*Unbreakable Kimmy Schmidt*), o emotivno nerazvijenoj devojci koja upoznaje svet ispočetka nakon što je oteta i provela petnaest godina pod zemljom; *Grejs i Frenki* (*Grace and Frankie*), u kojoj se pojavljuju dve starije žene koje otkrivaju sebe nakon što im njihovi muževi saopštavaju da su par; *Mokro i vrelo američko leto: Prvi dan kampa* (*Wet Hot American Summer: First Day of Camp*), prednastavak kultnog filma *Mokro i vrelo američko leto* (*Wet Hot American Summer*); te *Master of None*, serija Aziza Ansarija o svakodnevici glumca u tridesetim godinama koji pokušava da se probije u Njujorku. Sve ove serije pokušavaju da pomere granice u domenu elemenata priče i jezika, te su zbog toga previše eksplisitne za televizijske i kablovske mreže.

Zbog svog marketinškog dometa, Amazon prajm je uzburkao javnost kada je obznenjeno da će ova kompanija početi snimanje sopstvenog sadržaja. Njihov prvi izlet u svet sitkoma bile su serije *Kuća Alfa* (*Alpha House*), o četvorici senatora koji žive zajedno u Vašingtonu, *Mocart u džungli* (*Mozart in the Jungle*), o dirigentu, muzičarima i upravnom odboru Njujorške simfonije, te *Transparentno* (*Transparent*), o starijoj transseksualki koja otkriva svoju seksualnost rođenoj odrasloj deci, od kojih neka manifestuju fluidnost seksualnih identiteta koji do sada mahom nisu bili prisutni na televiziji. Marija San Filipo piše o seksualnosti, identitetu, porodici i nečemu što je zaista tabu na televiziji – novcu – u seriji *Transparentno*. Amazon prajm je 2015. godine snimio *Crveni hrast* (*Red Oaks*), seriju o odranju 1980-ih.

Hulu je ušao u trku sa ostalim internet platformama koje nude originalan sadržaj serijama kao što su *Fantastični* (*The Awesomes*), animirana serija o superherojima sa nepouzdanim moćima, *Bojno polje* (*Battleground*), pseudodokumentarna dramska komedija o timu koji vodi predizbornu kampanju za Senat na američkom Srednjem zapadu, *Mrtvo puvalo* (*Deadbeat*), o čoveku koji vidi i pokušava da pomogne mrtvima koji ne žele da ga ostave na miru, *Nema veze* (*Fugget About It*), animirana serija o bivšem mafijaškom bosu koji živi u Kanadi, *Poteži* (*Quick Draw*), poluimprovizovana vestern komedija, te *Ni krivi ni dužni* (*The Wrong Mans*), o dva britanska političara koji se upliču u kriminalne radnje, zavere i korupciju.

I druge internet platforme su počele da prikazuju originalne sitkome u ovom periodu. MTV prikazuje *Neugodno* (*Awkward*), seriju koju prikazuje devojka doživevši nesreću koja izgleda kao pokušaj samoubistva. Sony Crackle se pridružio zabavi serijom *Prepad* (*Held Up*), otkačenoj komediji o ciničnom i propalom bankarskom službeniku, dok je sajt Funny or Die dodata ponudi seriju *Ne muvanje* (*Not Looking*), parodiju serije *Muvanje* koju emituje HBO. Platforma CW Seed nudi seriju *Sviraj to ponovo*, *Dik* (*Play It Again, Dick*), metakomediju o stvaraocu serije *Veronika Mars* (*Veronica Mars*), koja je počela sa emitovanjem 2004. godine, koji pokušava da pokrene spin-of te serije. Serija *Na visini zadatka* (*High Maintenance*) prati dilera marihuane i život njegovih kupaca. Serija *Samo na osnovu prijave* (*Submissions Only*) je internet sitkom o glumcima i kasting direktorima sa Brodveja. Najzad, platforma Yahoo! Screen je 2015. udomila *Zajednicu* (*Community*), seriju o grupi odraslih studenata državnog koledža, nakon što je ova serija prestala sa emitovanjem prethodne godine na mreži NBC.

[...] Nalazimo se usred tehnološke eksplozije koja neprestano dodaje nove platforme koje donose sadržaj, uključujući i uvek popularne sitkome. Sve veći broj mogućnosti dao je komediji situacije novi život u ovoj deceniji. Ovaj žanr je slojevit i uzbudljiv na način na koji sitkomi u prošlosti nikada nisu mogli da budu. Scenaristi, producenti, režiseri i glumci imaju više slobode da istražuju teme koje su nekada bile strane svetu sitkoma. Komedija situacije nastavlja da bude ne samo održiv žanr, već i žanr koji raste. Bez obzira na to gde se emituje – na televizijskim mrežama, kablovskim kanalima, preplatničkim kanalima ili na internetu – i bez obzira na to gde se gleda – na televizoru, kompjuteru, tabletu ili mobilnom telefonu – komedija situacije nastavlja da napreduje.

Izvornik: Mary M. Dalton, Laura R. Linder. "The 2010s". *The Sitcom Reader: America Re-Viewed, Still Skewed*. Mary M. Dalton i Laura R. Linder, (ur.). Albany: State University of New York Press, 2016, str. 273–277.

(*S engleskog preveo Dragan Babić*)